

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu: **J.T.**, nar.X., bytom J., zast. JUDr. J.D., advokátom so sídlom M.Š., proti žalovanému: **P.-p.J.**, J., IČO: X., zast. JUDr. M.K., advokátkou so sídlom S.J., **o vyhlásenie neplatnosti rozhodnutia členskej schôdze**, vedenej na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp.zn.: 3 Cb/6/2008, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. septembra 2010, č.k.: 4 Cob 56/2010-132, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove z 9. septembra 2010, č.k.: 4 Cob 56/2010-132 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Stará Ľubovňa rozsudkom z 30. júna 2010, č.k.: 3Cb/6/2008-87 určil, že uznesenie náhradnej členskej schôdze P.-p.J., IČO: X., so sídlom J. zo dňa 9. augusta 2007, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Predstavenstva družstva P.-p.J. zo dňa 12. mája 2007 o vylúčení z členstva v družstve J.T., nar. X., bytom J., v bode A 3.18 je neplatné. Ďalej súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania tak, že o týchto rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca spolu s ďalšími členmi podal 7. septembra 2007 návrh na súd na vyhlásenie neplatnosti rozhodnutia členskej schôdze z 9. augusta 2007 o vylúčení z členstva v družstve a žiadal, aby súd určil a vyhlásil, že rozhodnutie členskej schôdze P.-p.J. z 9. augusta 2007, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Predstavenstva družstva z 12. mája 2007 o vylúčení z členstva v družstve žalobcu a ďalších členov je neplatné, lebo je v rozpore s právnymi predpismi a stanovami družstva a aj naďalej zostávajú členmi družstva. Predmetná vec bola zapísaná pod sp.zn.: 3 Cb 135/2007. Žalobca vzal žalobu v časti „aj naďalej zostávajú členmi družstva“ späť dňa 12. novembra 2007, čo súd prvého stupňa uznesením pripustil a v tejto časti konanie zastavil (uznesenie č.k.: 3 Cb 135/2007-16 z 10. decembra 2007).

Prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k názoru, že žaloba žalobcu je dôvodná a preto jej vyhovel z týchto dôvodov:

Podľa ust. § 231 ods.3 Obch. zák., člen môže byť vylúčený, ak opätovne a napriek výstrahe porušuje členské povinnosti, alebo z iných dôležitých dôvodov uvedených v stanovách. Fyzická osoba môže byť vylúčená tiež, ak bola právoplatne odsúdená pre úmyselný trestný čin, ktorý spáchala proti družstvu alebo členovi družstva. O vylúčení, ktoré sa musí členovi písomne oznámiť, rozhoduje, pokiaľ stanovy neurčujú inak, predstavenstvo. Proti rozhodnutiu o vylúčení má právo podať člen odvolanie na členskú schôdzu.

Podľa ust. § 231 ods.4 Obch. zák., súd na návrh člena, ktorého sa rozhodnutie týka vyhlási rozhodnutie členskej schôdze o vylúčení za neplatné, ak je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami.

O vylúčení člena rozhoduje predstavenstvo v zmysle zákona. Stanovy však môžu zveriť rozhodovanie o vylúčení inému orgánu družstva. Rozhodnutie o vylúčení musí mať písomnú formu.

Žalovaný využil zákonom povolenú možnosť a otázku zániku členstva vylúčením z družstva si upravil v čl. VIII ods.3 Stanov (č.l.74) tak, že.....zánik členstva vylúčením člena družstva z členstva je jednostranný právny úkon družstva, ktorý vykonáva na návrh predstavenstva družstva členská schôdza družstva najmä....V poslednom odseku tohto článku sa konštatuje, že “ak do termínu stanoveného predstavenstvom družstva alebo členskou schôdzou, alebo týmito stanovami neuhradil základný, či vstupný vklad a nezaviazal sa ku jeho splateniu“.

Súd prvého stupňa vychádzajúc z dikcie Stanov družstva za jednoznačne dané, že o otázke zániku členstva v družstve žalobcu mala rozhodnúť na návrh predstavenstva družstva členská schôdza. V danom prípade však uznesenie č.143/O7 zo 14.mája 2007 bolo vydané predstavenstvom družstva žalovaného, čo je v rozpore s čl. VIII bod 3 Stanov. Žalovaný sa pri vydaní rozhodnutia dôsledne neriadil svojimi vlastnými Stanovami z 21.mája 2005, platnými v čase vydania rozhodnutia, ktoré je predmetom tohto sporu. Rozhodnutie vydal orgán-predstavenstvo vo forme uznesenia, ktorý na to nebol oprávnený v zmysle Stanov. Tou bola len členská schôdza, ktorej toto právo bolo zverené Stanovami. Ani poučenie žalobcu o možnosti podať odvolanie voči rozhodnutiu predstavenstva družstva nemá oporu v Stanovách, pretože nikde nie je zmienka o možnosti podať odvolanie v lehote 15 dní na

členskú schôdzu, tak ako to žalovaný konštatuje vo svojom poučení o vylúčení z členstva. Takáto možnosť opravného prostriedku v zmysle Stanov nikde nie je zakotvená.

Preto je jednoznačné, že rozhodnutie č.19/07 vydané Predstavenstvom družstva žalovaného 12.mája 2007 je v rozpore so Stanovami družstva a keďže bolo vydané nekompetentným orgánom, následne aj rozhodnutie č. 228/07 z 9.augusta 2007, ktorým členská schôdza potvrdila uznesenie Predstavenstva družstva spôsobilo jeho neplatnosť, keďže žalovaný nedodrжал procesný postup pri rozhodovaní o vylúčení žalobcu z družstva.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného rozsudkom z 9.septembra 2010, č.k.: 4 Cob 56/2010-132 tak, že zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej tak, že návrh žalobcu na určenie neplatnosti rozhodnutia členskej schôdze z 9.augusta 2007 o jeho vylúčení z členstva v družstve zamietol.

Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že ak je člen družstva vylúčený z členstva v družstve má podľa ust. § 231 ods.4 Obch. zák. právo podať na súd žalobu na určenie, že rozhodnutie členskej schôdze o vylúčení z členstva je neplatné, ak je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami. Takéto právo je priznané výlučne členovi družstva. V ust. § 227 ods.2 Obch. zák. sú stanovené podmienky po splnení ktorých vzniká členstvo. Podľa ust. § 227 ods.4 Obch. zák. členstvo nevzniká pred zaplatením vstupného vkladu. Otázka zaplatenia vstupného vkladu je upravená aj v Stanovách žalovaného (čl.VII bod 3). Žalobca na pojednávaní 9. septembra 2010 potvrdil, že pri vstupe do členstva družstva prenášal len svoje majetkové podiely z predchádzajúceho družstva a do A.J.. Žiadne koruny pri vstupe do družstva neplatil. Ak žalobca nezaplatil základný členský vklad 1 000.-sk, ako to predpokladal čl.V bod 3 Stanov družstva, nemohlo mu vzniknúť členstvo v družstve - v žalovanom družstve s odkazom na čl.VII.bodu 3, lebo nemal zaplatený základný členský vklad družstva ako podmienku vzniku v družstve. Ak žalobca nepreukázal zaplatenie základného-vstupného členského vkladu v družstve, nemohol sa stať členom družstva a preto mu nepatria ani práva člena družstva a ani právo podľa ust. § 231 ods.4 Obch.zák. podávať návrhy na súd o určenie neplatnosti rozhodnutia členskej schôdze. Takéto právo patrí iba členovi družstva a preto odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa a žalobu zamietol.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca dovolanie navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho i dovolacieho konania z týchto dôvodov:

Žalobca bol prijatý za člena družstva na základe členskej prihlášky č.181 a to predstavenstvom družstva, čo je zrejme z evidenčného členstva v družstve č.181, z ktorého vyplýva, že členom družstva sa žalobca stal 31.októbra 2001 rozhodnutím Predstavenstva družstva a ako spôsob vzniku členstva je uvedený prevod majetkového podielu z A.J.. Z uznesenia členskej schôdze žalovanej z 2.apríla 2002 vyplýva, že „členská schôdza družstva P.J. pod *B prijíma za členov družstva spolu 274 členov medzi ktorými pod č.40 bol prijatý aj žalobca. Na tejto schôdzi bol aj prijatý dodatok č.1 k Stanovám družstva, keď základný vklad 1 000.-Sk bol navýšený na 20 000.-Sk. Novoprijatí členovia mohli tento vklad zaplatiť aj prevodom majetkového podielu z iného družstva, čo sa stalo u žalobcu. Žalobca z A. previedol podiel vo výške 32 934.-Sk Z tejto čiastky si žalovaná strana odpočítala ako základný členský vklad sumu 20 000.-Sk, rezervný fond 2 000.-Sk, vyrovnanie straty za rok 2002 vo výške 1 997.-Sk a k 31.12.2006 vykázala mínusový rozdiel vo výške 41 063.-Sk. Dovolateľ má zato, že členstvo žalobcovi preukázateľne vzniklo a že sa stal členom a preto bol aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Ďalej dovolateľ poukázal na skutočnosť, že žalovaná strana po skončení dokazovania (§ 120 ods.4 O.s.p.) predložila písomné doklady. Dovolateľ má zato, že súd prvého stupňa vo veci rozhodol správne, keď žalobe vyhovel.

Žalovaná sa písomne vyjadrila k dovolaniu žalobcu a navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol, pretože rozsudok odvolacieho súdu je právne a vecne správny. Je názoru, že súd prvého stupňa rozhodol nad rámec svojej právomoci, keď petit žalobcu zmenil a opravil i doplnil. Žalobca od samého počiatku zavádzal súdy, ale aj družstvo, keď do členskej prihlášky uviedol údaj, že je vlastníkom majetkového podielu na A.J. vo výške 54 934.-Sk, čo si žalovaná nemohla overiť a bola nútená tomu veriť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote v súlade s ust. § 240 ods.1 O.s.p. a má náležitosti vyžadované ust. § 241 ods.1,2 O.s.p., pričom prípustnosť dovolania je daná v súlade s ust. § 238 ods.1 O.s.p. pristúpil k vecnému prejednaniu dovolania žalobcu.

Žalobca namietol, že žalovaná strana nespochybňovala, že žalobca je členom družstva. Právny záver odvolacieho súdu, že žalobca nie je členom družstva považuje za nesprávny s poukazom na dodatok č.1 k Stanovám ako i na prihlášku žalobcu, ktorou sa stal následne členom družstva.

Odvolací súd sa pri posudzovaní aktívnej legitimácie žalobcu dôsledne neriadil zákonom (§ 227 ods.2 písm. b) Obch. zákonníka) a ani Stanovami družstva vrátane ich

dodatkov platných v čase podania písomnej členskej prihlášky žalobcu za člena družstva (prihláška č.181). Tieto právne skutočnosti neskúmal a preto ich ani vecne a právne nevyhodnotil, pričom tieto skutočnosti sú rozhodujúce pre posúdenie postavenia žalobcu, či sa stal alebo nestal členom družstva. Žalovaná vo svojom vyjadrení uviedla, že žalobca zavádzal súdy, ale ja družstvo. Do členskej prihlášky uviedol údaj, že je vlastníkom majetkového podielu na A.J. vo výške 54 934.-Sk, čo si nemohla žalovaná v tom čase overiť, a bola nútená veriť jeho uvedenej sume.

Žalovaná však neuviedla relevantný dôkaz, že žalobca niekoho zavádzal, tvrdí len, že na výzvu žalovanej na zaplatenie vstupného vkladu reagoval tak, že nemá peniaze a ako dôchodca podľa svojich možností tento vyrovná.

Dovolací súd je preto názoru, že odvolací súd bez ďalšieho dospel k záveru, že žalobca nie je členom družstva a preto zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol. Takéto rozhodnutie je podľa názoru dovolacieho súdu predčasné, keďže odvolací súd sa nevysporiadal aj s iným možným vznikom členstva žalovaného v družstve, ako už dovolací súd naznačil.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle ust. § 243b ods. 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Bude preto úlohou odvolacieho súdu, aby sa zaoberal pri zisťovaní aktívnej legitímácie žalobcu aj dôkazmi uvádzanými žalobcom a následne i dôvodmi uvedenými v odvolaní žalovanej, ak dospeje k záveru, že žalobca je aktívne vo veci legitímovaný a rozhodol a to aj o trovách dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 26. októbra 2010

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová